

Natuurtoets

Watersportcentrum Spiegelwaal

Toetsing Wet natuurbescherming
soortbescherming en NNN

projectnummer 0416921.00
definitief revisie 00
20 juli 2017

Natuurtoets

Watersportcentrum Spiegelwaal

Toetsing Wet natuurbescherming soortbescherming en NNN

projectnummer 0416921.00

definitief revisie 00
20 juli 2017

Auteurs

J. Buijks

Opdrachtgever

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

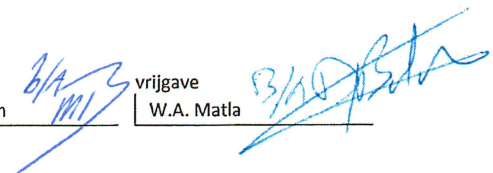
De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BII12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
25-7-2017

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
C. Schellingen

vrijgave
W.A. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

Conclusies en advies	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Planvoornemen	4
1.3 Doel en onderzoeksvragen	7
1.4 Leeswijzer	7
2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Soortbescherming	9
2.3 Gebiedsbescherming	10
2.3.1 Natuurnetwerk Nederland	10
3 Methodiek	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Bureauonderzoek	11
3.3 Terreinbezoek	12
3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	12
4 Resultaten	13
4.1 Gebiedsbeschrijving	13
4.2 Beschermde soorten	15
4.2.1 Resultaten bureauonderzoek	15
4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	17
4.2.3 Samenvatting beschermde soorten	22
4.3 Beschermde gebieden	23
5 Toetsing	25
5.1 Effectbepaling plan	25
5.2 Toetsing effect op beschermde soorten	25
5.2.1 Vogels	25
5.2.2 Zoogdieren – vleermuizen	27
5.2.3 Zoogdieren – bever	28
5.2.4 Vissen	28
5.3 Effecten op beschermde gebieden	29
5.3.1 Effecten op het Gelders natuurnetwerk (GNN)	29
6 Bronnen	31
Bijlage	

Bijlage I: Wettelijk kader

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter, 2017.

Conclusies en advies

De gemeente Nijmegen is voornemens om aan de Spiegelwaal een watersportcentrum te realiseren. Het watersportcentrum kan niet gerealiseerd worden binnen het bestaande bestemmingplan. Het centrum kan worden gerealiseerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden

De oostzijde van het plangebied is aangewezen als Gelders Natuurnetwerk (GNN). Als gevolg van de realisatie van de oostelijke hellingsbaan is sprake van ruimtebeslag binnen het GNN. Als gevolg van het ruimtebeslag zijn negatieve effecten op de kenmerken en waarden van het GNN niet uitgesloten (ondanks dat natuurbeheertypen ontbreken). Geadviseerd wordt om het voornemen te optimaliseren zodat ruimtebeslag voorkomen dan wel geminimaliseerd wordt (bij een nee, tenzij-afweging dient aangetoond te worden dat er geen alternatieven zijn). Indien alsnog sprake is van ruimtebeslag wordt geadviseerd het voornemen voor te leggen bij het bevoegd gezag, de Provincie Gelderland

Effecten van het voornemen op Natura 2000 zijn afzonderlijk getoetst in een Voortoets (Antea Group, 2017).

Tabel 1. Overzicht conclusies gebiedsbescherming

	GNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja
Effecten?	Ja
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, ontwerp optimaliseren en voorleggen bij het bevoegd gezag
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja, mogelijk met aanpassingen

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (mogelijk nestplaatsen);*
- *Buizerd (jaarrond beschermd nest in boomsingel rondom naastgelegen plas);*
- *Vleermuizen (bomen rond de naastgelegen kolk bieden verblijfplaatsen);*
- *Bever (naastgelegen kolk vormt geschikt foerageergebied);*
- *Vissen (o.a. houting).*

In tabel 2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 2. Overzicht conclusies soortbescherming

Soortgroep	Soort(en)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding/noodzaak tot ontheffing?	Is het plan uitvoerbaar?
Algemene broedvogels	Verschillende soorten	Geschikt broedbiotoop.	Nee, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt of anderszins wordt voorkomen dat in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn ten tijde van de werkzaamheden.	Ja
Vogels met jaarrond beschermd nest	Buizerd	In de houtsingel rondom de naastgelegen plas bevindt zich een nest van de buizerd.	Nee, mits tijdens het broedseizoen niet binnen een afstand van 75 meter vanaf het buizerdnest gewerkt wordt.	Ja
Vleermuizen	Verschillende soorten	Bomen rondom naastgelegen kolk bieden verblijfplaatsen. Spiegelwaal vormt geschikte vliegroute.	Nee	Ja
Zoogdieren	Bever	Naastgelegen kolk en omliggende beplanting vormen geschikt foerageergebied.	Nee	Ja
Vissen	o.a. houting	Mogelijk, Spiegelwaal/Waal vormt geschikt leefgebied.	Nee	Ja

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Als gevolg van de dreigende overstromingen in 1993 en 1995 is door het kabinet besloten dat de beveiliging tegen overstromingen in het riviergebied niet langer uitsluitend door dijkverhoging en dijkverbetering moet plaatsvinden. Het kabinet heeft ervoor gekozen meer ruimte te geven aan de rivieren, om zo de vereiste veiligheid in het rivierengebied te garanderen. Door het kabinet is in 2006/2007 de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier (deel 3) vastgesteld.

Eén van de 34 maatregelen van het programma Ruimte voor de Rivier is de maatregel Dijkteruglegging Lent. De rivier de Waal loopt tussen Nijmegen en Lent door een heel smal winterbed van de rivier, een zogeheten flessenhals. Het stadsfront van Nijmegen en de ontwikkeling van het nieuwe stadsdeel 'De Waalsprong' (VINEX-opgave) liggen hier dicht tegen de rivier aan. Bij Lent is de dijk 350 meter landinwaarts gelegd, om ruimte voor de rivier te maken op dit smalle deel van de Waal. Zodoende ontstond de ruimte om een nevengeul voor de Waal aan te leggen. Door het verleggen van de dijk en het graven van een nevengeul is een eiland in de Waal ontstaan.

De PKB Ruimte voor de Rivier richt zich op het realiseren van twee samenhangende doelstellingen:

1. Het op het vereiste niveau brengen van de bescherming van het rivierengebied tegen overstromingen;
2. Het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied.

Onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit betreft de verbetering van de natuur. Met de uitgevoerde ingreep is meer diversiteit en variatie in de natuur aangebracht. Het nieuwe gebied biedt mogelijkheden voor ontwikkeling van nieuwe natuur en de combinatie van deze natuur met recreatie.

Al enkele jaren loopt het locatie-onderzoek naar het watersportcentrum Nijmegen in de Spiegelwaal. Begin 2017 is het Bastion als de definitieve locatie van de verenigingsaccommodatie bepaald. Om de realisatie van het watersportcentrum mogelijk te maken dient het vigerende bestemmingsplan aangepast te worden.

Ruimtelijke plannen of projecten dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN)). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Effecten van het voornemen op Natura 2000 zijn afzonderlijk getoetst in een Voortoets (Antea Group, 2017). Overige effecten (op beschermde soorten en NNN) worden getoetst in voorliggende Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan, in het kader van soortenbescherming en NNN uitvoerbaar is.

In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

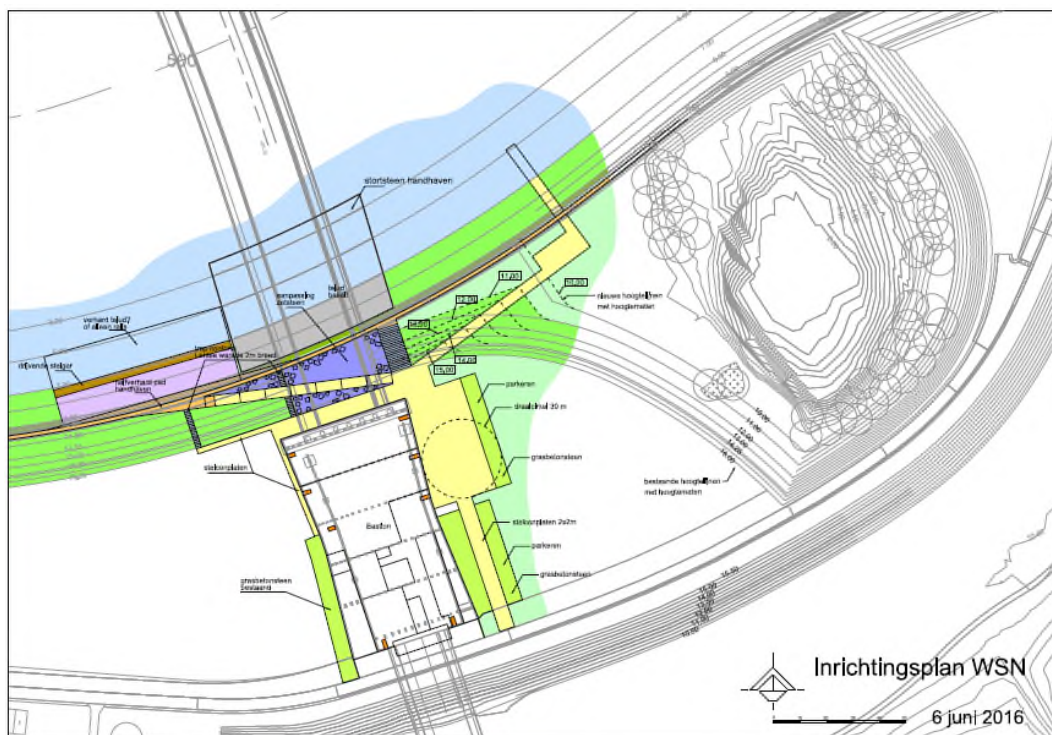
Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied. Bron: Globespotter, 2017.

1.2 Planvoornemen

Clubgebouw en steiger

Het plan betreft de realisatie van een watersportcentrum bij de verlengde Waalbrug in het Bastion (zie figuur 1.2). Daarbij wordt, ten behoeve van het watersportcentrum aan beide zijden van de brug verharding aangebracht op Eiland Veur Lent, in hoofdzaak aan de oostzijde met name op de hoogwatervrije ontwikkelvlak. Aan deze zijde bevinden zich ook de noodzakelijk parkeerplaatsen en fietsenstallingen.

Figuur 1.2. Inrichtingsplan (bron: gemeente Nijmegen).

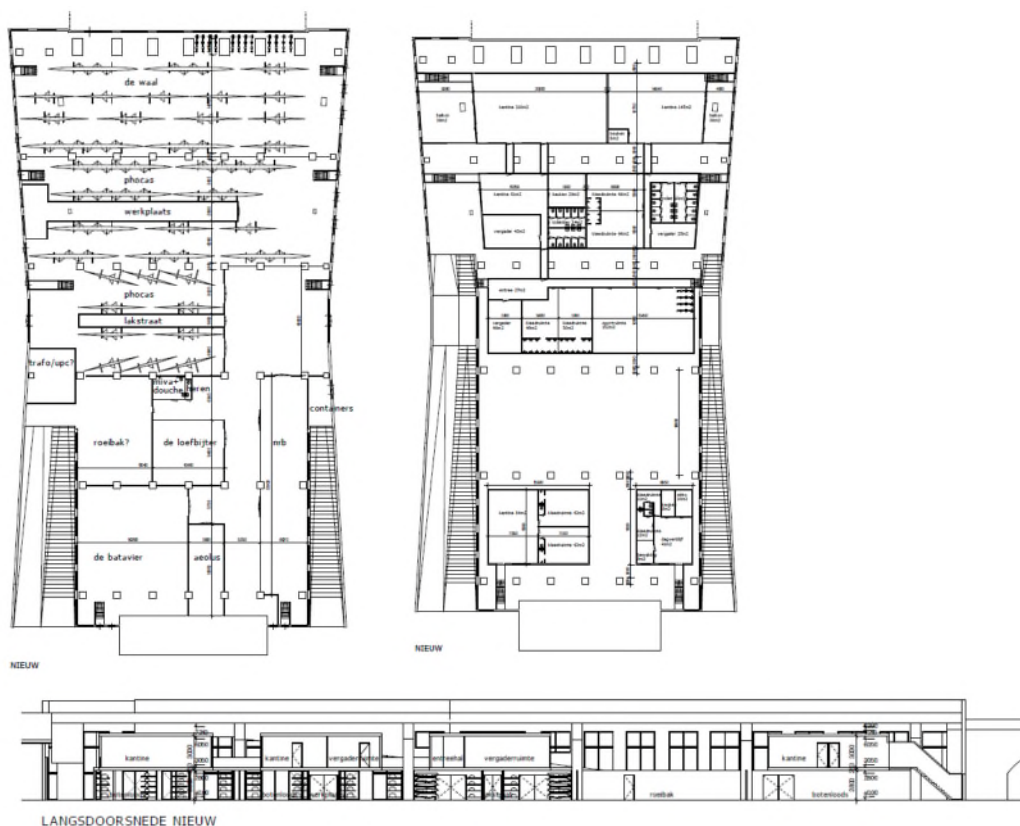
In het talud worden 2 hellingbanen aan weerszijden van de Verlengde Waakbrug gerealiseerd, waarbij de westelijke hellingbaan naar een steigerconstructie leidt die verbonden is met een roevlot. Toegang en roevlot is indien noodzakelijk in de vroege ochtend en avond verlicht. Van ca. 100 meter lengte in een te bepalen vorm. Beide hellingbanen leiden tot de vervanging en/of toevoeging van verharding op het talud ter plaatse.

De verenigingsaccommodatie herbergt minimaal 6 watersportverenigingen en omvat in totaal ca. 2.000m² BVO botenloods, opslag en werkruimte en ruim 1.000m² BVO aan verenigingsruimten.

De verenigingsruimten betreffen ook kantine/feestruimte. Zeker voor de studentenverenigingen geldt dat er met een bepaalde frequentie feesten worden gehouden waarbij de capaciteit van de kantine maximaal 400 personen betreft. Naar verwachting betekent dit regelmatig een toestroom en wegstroom vanaf de Verlengde Waakbrug naar het Bastion van bezoekers in de avond en de nacht.

Tijdens mooi weer is de verwachting dat er rond het Bastion, op het buitenterrein en naar het water overdag, 's avonds en in nachtelijke uren georganiseerd en ongeorganiseerd buitenactiviteiten plaatsvinden zoals buiten (kracht)trainen, (onversterkte) muziek, kampvuur en BBQ.

Op de begane grond bevindt zich tevens een werkplaats en lakstraat waar het onderhoud van de roeiboten plaatsvindt. De werkplaats is tijdens de werkweek voltijds bezet. In de lakstraat vinden ten behoeve van het voldoen aan ARBO-eisen spuitwerkzaamheden plaats onder onderdruk. De afvoer van deze lucht vindt onder wettelijke maatregelen af richting buitenomgeving.

Figuur 1.3. Ontwerpen Watersportcentrum Nijmegen locatie Bastion (boven: verenigingsruimten en onder: botenloods begane grond) (bron: gemeente Nijmegen).

De autobereikbaarheid van de verenigingsaccommodatie vindt plaats via de brug Lentloper. Op eigen terrein zijn 50 parkeerplaatsen voorzien. De bereikbaarheid via fiets en te voet is rechtstreeks mogelijk vanaf de Verlengde Waalbrug. Boven op de Waalbrug is een bushalte aanwezig.

Roeien

Op het water kunnen diverse banen worden uitgezet. Er kan een 500 meter wedstrijd baan van 4 lanes breed (4 x 15 m) worden uitgezet. Daarnaast een oeroeibaan (baan waarin je naar de start vaart). De wedstrijd baan eindigt idealiter voor het clubhuis/Bastion (oostelijk bij Verlengde Waalbrug).

Bij een lange-afstand wedstrijd wordt gestart op tijdsintervallen achter elkaar. Er zijn dan geen lanes, hooguit beboeide grenzen van het parcours. De lanes ten behoeve van de wedstrijddag worden beboeid.

Kano(polo)

Voor de locatie van het kanopolo gebied wordt gedacht aan het de directe omgeving onder de Verlengde Waalburg (oostelijk of westelijk). Gestreefd wordt naar minstens één (verlicht) oefenveld (35 x 23 m) met de mogelijkheid tot tijdelijk drie uitgezette velden bij toernooien. Meer specifiek bestaat de gewenste inrichting uit:

- Een vast poloveld langs het pad ter hoogte van de Kolk (bij benadering). De basis wordt daarbij gevormd door 6 geslagen palen met een hoogte van ca 15 meter boven NAP

(voldoende diep geslagen om bestand te zijn tegen stroom bij extreem hoog water). De lijnen en doelen worden bij een vooraf bepaalde hoogste waterstand verwijderd (denk aan 12-13 m boven NAP)

- Een (mogelijk 2) verlichtingsmast op de kant (er wordt het hele jaar door getraind in de avonden op 2 tot 3 avonden).
- Een slalom parcours achter de dijk bij de in/uitlaat pijpen. De basis zijn ook hier geslagen palen van vergelijkbare hoogte. Deze zijn in een carré van 3 x 3 geplaatst op een minimale afstand vanaf het dijklichaam met een totale breedte die in ieder geval 4 tot 5 uitlaat pijpen beslaat. De lijnen en poortjes worden bij een vooraf bepaalde hoogste waterstand verwijderd.
- Een (mogelijk 2) verlichtingsmast op de dijk (er wordt het hele jaar door getraind in de avonden op 2 tot 3 avonden).

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en het Gelders Natuurnetwerk (hierna GNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan of van het project een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor een bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;

Natuurtoets

Watersportcentrum Spiegelwaal
projectnummer 0416921.00
20 juli 2017 revisie 00
Gemeente Nijmegen

- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van Natura 2000 (zie Voortoets; Antea Group, 2017) en houtopstanden. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt begin 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoud (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te

vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een wezenlijke aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het Natuurnetwerk Nederland heeft in Gelderland de naam Gelders Natuurnetwerk (hierna GNN).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij (tot 2500 meter) het plangebied. De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 13 juli 2017 is vanaf circa 9:00 is een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij half bewolkt weer met een temperatuur van circa 20 C°. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in Lent (provincie Gelderland). Het plangebied is gelegen aan de oostzijde van het eiland tussen de Waal en Spiegelwaal. Ten noorden van de Spiegelwaal bevindt zich de kern van het dorp Lent. Ten zuiden van de Waal is Nijmegen gelegen. Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de Spiegelwaal. Aan de zuidzijde is de weg 'Oudedijk' gelegen. Midden over het plangebied loopt de Waalbrug.

Onder de Waalbrug is het Bastion gelegen. Het Bastion is nog in ontwikkeling en bestaat enkel nog uit buitenmuren en ramen; constructies aan de binnenkant van het gebouw ontbreken (zie figuur 4.1). De gronden ten oosten en westen van het Bastion bestaan uit een kruidenvegetatie bestaande uit pionierssoorten zoals bijvoorbeeld echte kamille, kleine klaver, smalle weegbree, distels en zuring (zie figuur 4.2). Ten noorden van het Bastion zijn basaltkeien gelegen. Het Bastion en de beschreven biotopen bevinden zich op een verhoogd grondlichaam (zie figuur 4.3). Richting de Spiegelwaal en de ten oosten gelegen plas neemt de hoogte af met circa 6 meter. Op het verlaagde deel bevindt zich ook een kruidenvegetatie bestaande uit pionierssoorten. Hier is tevens een wandelpad gelegen (zie figuur 4.4). De oever vanaf het wandelpad tot aan de Spiegelwaal is niet begroeid (zie figuur 4.5). De oeverzone van de Spiegelwaal heeft een kale zandige bodem waar waterplanten ontbreken.

Ten oosten van het plangebied ligt een kolk met daaromheen een groensingel (voornamelijk populier en wilg). De kolk is door de dijkeruglegging buitendijks komen te liggen en heeft een natuurlijk karakter (zie figuur 4.6).

Figuur 4.1. Impressie Bastion. Links: vanaf de noordwestelijke hoek. Rechts: vanaf de zuidoostelijke hoek.

Figuur 4.2. Impressie kruidenvegetatie aan weerszijden van het Bastion. Links: westzijde. Rechts: oostzijde.

Figuur 4.3. Impressie hoogteverschil Bastion – oever Spiegelwaal.

Figuur 4.4. Impressie wandelpad

Figuur 4.5. Impressie oever Spiegelwaal

Figuur 4.6. Impressie naastgelegen kolk.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming: De soorten zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (2,5 kilometer, NDFF, 2012-2017). Disclaimer: Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (10 juli 2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X	
	Buizerd	X	
	Gierzwaluw		
	Grote gele kwikstaart	X	
	Havik	X	
	Huismus		
	Ooievaar	X	
	Ransuil	X	
	Roek		
	Slechtvalk	X	
	Sperwer	X	
	Steenuil	X	
	Wespendief	X	
Zoogdieren	Bever	X	
	Das		X
	Eekhoorn		X
	Steenmarter		X
	Otter	X	
	Gewone dwergvleermuis	X	
	Gewone grootoorvleermuis	X	
	Laatvlieger	X	
	Rosse vleermuis	X	
	Watervleermuis	X	
Reptielen	Hazelworm		X
	Ringslang		X
Amfibieën	Alpenwatersalamander		X
	Kamsalamander	X	
	Rugstreepad	X	
	Poelkikker	X	
Vissen	Houting	X	
Insecten - Dagvlinders	Grote vos		X
	Grote weerschijnvlinder		X
Insecten - Kevers	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Libellen	Rivierrombout	X	
Planten	Blauw guichelheil		X
	Dreps		X
	Schubvaren		X
	Wilde averuit		X

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie

vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Tijdens het terreinbezoek is een buizerd paar waargenomen bij de naastgelegen kolk. Daarnaast is de huismus overvliegend waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen.

Buizerd

De waargenomen buizerds waren gedurende het gehele terreinbezoek aanwezig rondom de naastgelegen kolk. De bomen rondom de kolk zijn geïnspecteerd op het voorkomen van nesten. In een van de wilgen aan de westzijde van de kolk is een nest aangetroffen dat naar verwachting toebehoort aan de buizerd (zie figuur 4.7).

Figuur 4.7. Links: Impressie buizerdnest (rood omrand). Rechts: locatie nest (rode ster). Bron: Globespotter.

Huisumus en gierwaluw

De huismus en gierwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (BIJ12, 2017a). De gierwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (BIJ12, 2017b). Het Bastion is de enige bebouwing binnen het plangebied. Het Bastion is, als gevolg van het ontbreken van een pannendak, ongeschikt als nestlocatie voor de gierwaluw of huismus. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierwaluw kan worden uitgesloten. Naar verwachting zijn nesten van de huismus aanwezig in verder weg gelegen woonhuizen.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen potentiële nestplaatsen van de

grote gele kwikstaart waargenomen. De biotopen in het plangebied hebben allen een jong karakter; ook de oevers zijn jong en zijn daardoor niet geschikt als broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart. Het voorkomen van nesten van de grote gele kwikstaart kan worden uitgesloten.

Uilen

Uit de bureaustudie blijkt dat de steenuil en ransuil in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten of sporen (braakballen en prooi-resten) van de soorten aangetroffen. De steenuil heeft zijn nest voornamelijk in bebouwing of in nestkasten. Het bastion is ongeschikt als nestplaats voor de steenuil, tevens zijn geen nestkasten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de steenuil kan worden uitgesloten. De ransuil maakt zijn nest voornamelijk op goed beschutte plaatsen in vegetatie zoals dichte naaldbomen of coniferen. Dergelijke structuren ontbreken binnen het plangebied en ook rondom de naastgelegen kolk. Ook het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de ransuil kan worden uitgesloten.

Roek

De roek is een koloniebroeder. Tijdens het terreinbezoek is geen roekenkolonie aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de roek kan worden uitgesloten.

Overige Roofvogels

De overige soorten met een jaarrond beschermd nest hebben over het algemeen een groter horst in voornamelijk oudere bomen. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De bomen rondom de naastgelegen plas zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dergelijke horsten. Naast het buizerdnest zijn geen andere potentieel jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van overige roofvogels kan worden uitgesloten.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Tijdens het terreinbezoek zijn onder andere de volgende algemene broedvogels waargenomen: wilde eend, kuifeend, kokmeeuw, aalscholver, scholekster en houtduif. Het plangebied biedt, als gevolg van het ontbreken van opgaande begroeiing slechts beperkt geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Het voorkomen van broedgevallen in de opgaande kruidenvegetatie kan echter niet uitgesloten worden.

Zoogdieren - Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De enige bebouwing binnen het plangebied is het Bastion. Boven vrijwel alle ramen van het Bastion zijn spouwmuurgaten aanwezig. Een deel van deze spouwmuurgaten is bekleed met spinnenweb, een ander deel van de spouwmuurgaten is echter nadrukkelijk open (zie figuur 4.8). Echter als gevolg van het zeer jonge karakter van het gebouw kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten worden. Mogelijk zal het gebouw in de toekomst worden gebruikt als verblijfplaats.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied kan op worden uitgesloten. Rondom de naastgelegen kolk staan meerdere oude bomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen bijzondere oude bomen gevonden die geschikte verblijfplaatsen bieden. Op basis van het groot aantal bomen (en de ligging buiten het plangebied) kan echter niet volledig uitgesloten worden dat verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Figuur 4.8. Impressie voor vleermuisgeschikte spouwmuurgaten Bastion (rood omrand).

Foerageergebied

Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de grootte van het plangebied kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plangebied geen essentieel foerageergebied betreft.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van rechtlijnige landschapselementen (zoals bomenrijen, watergangen en oevers) als vliegroutes. Mogelijk maken watergebonden vleermuizen (zoals de water- en meervleermuis) gebruik van de Spiegelwaal als vliegroute. Verwacht wordt dat de Waal een belangrijke migratieroute voor meervleermuizen is.

Zoogdieren - Overige (land)zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de bever, das, eekhoorn, steenmarter en otter voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige beschermde zoogdieren niet aangetroffen.

Bever

De bever leeft in het overgangsgebied van allerlei zoete wateren en land: moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. Oevers die sterk begraasd worden zijn onaantrekkelijk voor de bever door het verdwijnen van de houtige gewassen. Het leefgebied moet wateren bevatten die niet opdrogen of tot de bodem bevrozen (BIJ12, 2017c). Binnen het plangebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Het plangebied vormt dan ook geen geschikt foerageergebied (of voortplantingsbiotoop) van de bever. Bij een omgevallen wilg in de naastgelegen kolk zijn vraatsporen aangetroffen (zie figuur 4.9 links). Onbekend is of deze vraatsporen toebehoren aan de bever of beverrat (exoot). Sporen die duiden op de aanwezigheid van een burcht zijn niet aangetroffen. In het NDFF zijn waarnemingen bekend van de bever nabij de kolk (zie figuur 4.9 rechts). Dit duidt erop dat de kolk door de bever wordt gebruikt als foerageergebied.

Figuur 4.9. Links: Impressie vraatsporen. Rechts: waarnemingen bever in het NDFP in de periode 2012-2017 (groene stippen). (Disclaimer: Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFP (10 juli 2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden).

Das

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse biotooptypen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. De belangrijkste kenmerken van het habitat zijn: groot voedselaanbod, goed vergraafbare bodem, voldoende dekking en weinig verstoring (BIJ12, 2017d). Binnen het plangebied ontbreekt enige dekking. Tevens ligt het plangebied op een geïsoleerd eiland dat slecht toegankelijk is voor de das. Het voorkomen van de das binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (zoogdierenvereniging.nl). Binnen het plangebied ontbreken bomen die een geschikte nestlocatie kunnen vormen voor de eekhoorn. Tevens ligt het plangebied op een geïsoleerd eiland dat slecht toegankelijk is voor de eekhoorn. Het voorkomen van verblijfplaatsen van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuur-volger') (zoogdierenvereniging.nl). De soort heeft daarbij vaak zijn verblijfplaats veelal in bebouwing. Op basis van het ontbreken van voldoende dekking en het ontbreken van toegankelijke bebouwing kan het voorkomen van verblijfplaatsen van de steenmarter uitgesloten worden.

Otter

De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen (zoogdierenvereniging.nl). Binnen het plangebied ontbreekt enige vorm van dekking. Daarnaast is als gevolg van alle

werkzaamheden in het kader van de aanleg van de nevengeul ook geen sprake van rust. Het voorkomen van de otter kan worden uitgesloten.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de hazelworm en ringslang voorkomen. Deze of overige reptielen zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

De biotopen binnen het plangebied, dat voornamelijk bestaat uit een jonge kruidenvegetatie, bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige beschermde amfibieën niet aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen poelen aanwezig. De Spiegelwaal, maar ook de naastgelegen plas, is niet geschikt voor beschermde amfibieën als gevolg van predatie door vis. Het voorkomen van beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied houting voorkomt. De houting was uitgestorven in Nederland maar is in 1999 tot 2006 geherintroduceerd in de Rijn. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe populatie waarvan de volwassen dieren zich ophouden in het IJsselmeer, de benedenrivieren en Nederlandse kustgebieden zoals de Waddenzee en Voordelta (RAVON).

Mogelijk komt de houting, en overige beschermde vissen, voor in de Spiegelwaal/Waal.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de grote vos, grote weerschijnvlinder en rivierrombout. Deze of overige vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

De rivierrombout geeft voorkeur aan rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het larvenhabitat bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten (libellenet.nl). De Spiegelwaal en haar oevers zijn pas recent gerealiseerd. Op basis van het jonge karakter worden nog geen larven van de rivierrombout verwacht. Bekend is dat de rivierrombout voorkomt langs de oevers (met kribben) van de Waal. Naar verwachting zullen ook de oevers van de Spiegelwaal in de toekomst geschikt zijn voor de rivierrombout. Het voorkomen van de rivierrombout kan worden uitgesloten.

De grote vos, met als waardplant voornamelijk iep, komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen (vlindernet.nl). De grote weerschijnvlinder, met als waardplant voornamelijk boswilg, komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen (vlindernet.nl). Binnen het plangebied ontbreken bomen. Het voorkomen van de grote vos en grote weerschijnvlinder binnen het plangebied kan uitgesloten worden.

De jonge kruidenvegetatie en overige biotopen bieden geen geschikt leefgebied voor overige beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen. Deze soortengroepen zijn veelal (zeer) biotoop kritische soorten die enkel voorkomen in unieke natuurlijke biotopen zoals heide en

vennen. Dergelijke biotopen ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied blauw guichelheil, dreps, schubvaren en wilde averuit voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen.

De jonge pioniersvegetatie biedt geen ruimte aan beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde planten kan worden uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

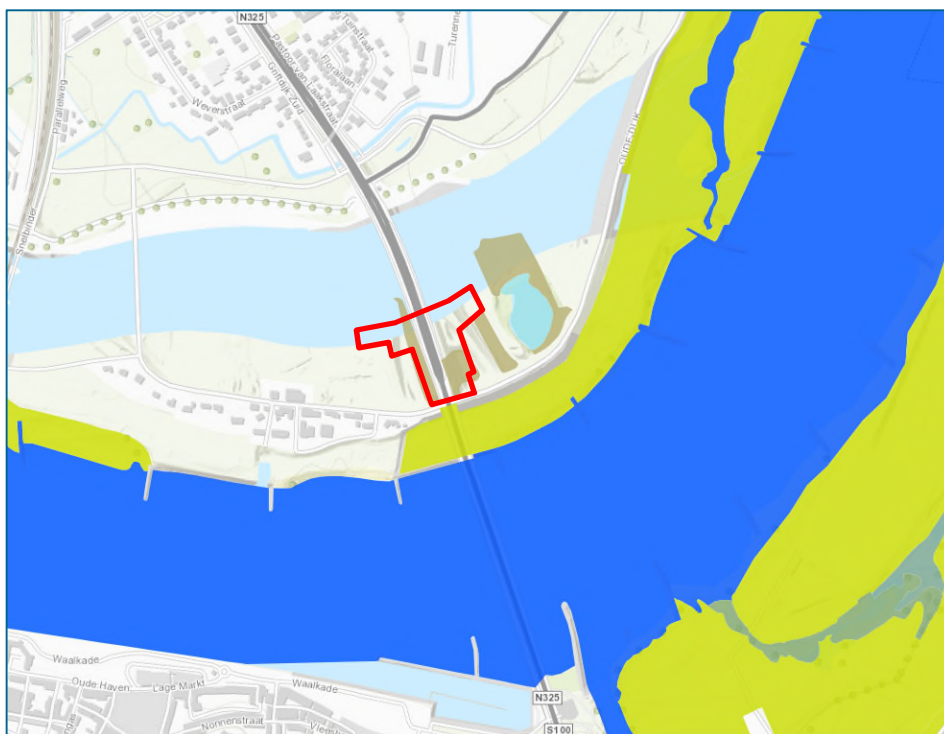
Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Buizerd	Artikel 3.5	Ja	Nestlocatie in beplanting rondom naastgelegen plas
Vogels	Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Naar verwachting	Groenstructuren bieden geschikt broedbiotoop.
Vleermuizen	Verschillende soorten	Artikel 3.5	Mogelijk	Bomen rondom naastgelegen kolk bieden mogelijk verblijfplaatsen. Spiegelwaal vormt geschikte vliegrouete. Tevens vormt het plangebied geschikt foerageergebied.
Zoogdieren	Bever	Artikel 3.5	Naar verwachting	Naastgelegen kolk met omliggende vegetatie vormt geschikt foerageergebied. Tevens recente waarnemingen bekend in het NDFF.
Vissen	Houting	Artikel 3.5	Mogelijk	Komt mogelijk voor de Spiegelwaal.

4.3 Beschermde gebieden

Gelders Natuurnetwerk

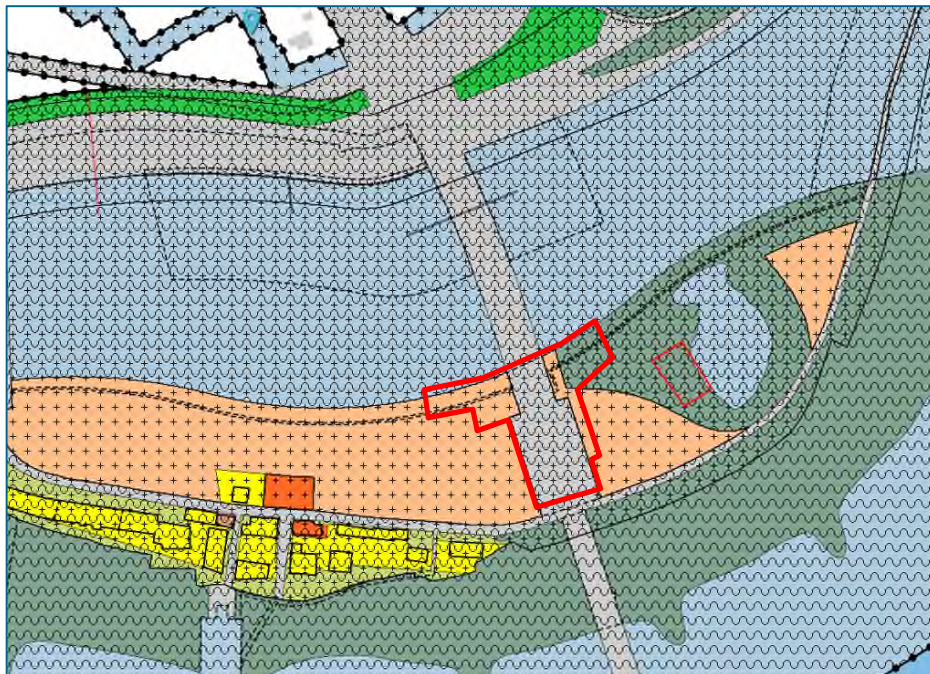
Binnen het plangebied zijn in het Natuurbeheerplan 2017 stroken aangewezen als GNN. Deze stroken zijn aangewezen voor het beheertype 'Droog bos met productie' (zie figuur 4.10). In de huidige situatie zijn deze stroken echter niet meer aanwezig. Enkel rondom de plas bevindt zich nog een houtsingel. In het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ruimte voor de Waal' zijn deze stroken (deels) niet bestemd als natuur. Wel loopt de bestemming natuur langs het water door tot aan de brug (zie figuur 4.11). Ook in het vigerende bestemmingsplan lijkt het plangebied samen te vallen met het GNN (zie figuur 4.12).

Figuur 4.10. Globale ligging van het plangebied (rood omrand) t.o.v. beheertypen Gelders Natuurnetwerk. Bruin: droog bos met productie. Licht blauw: zoete plas. Groen: kruiden- en faunarijck grasland. Donker blauw: rivier. Bron: Natuurbeheerplan 2017, Provincie Gelderland.

Figuur 4.11. Globale ligging van het plangebied (rood omrand) t.o.v. Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO). Bron: Interactieve kaart 'Kernkwaliteiten GNN en GO', provincie Gelderland.

Figuur 4.12. Globale ligging van het plangebied (rood omrand) t.o.v. vigerend bestemmingsplan Nijmegen Ruimte voor de Waal. Oranje: gemengd (zonder specifieke natuur aanduiding). Grijs: (hoofdzakelijk) verkeer. Groen: (hoofdzakelijk) natuur. Bron: ruimtelijkeplannen.nl, 2017.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het GNN.

5.1 Effectbepaling plan

Eenzijds vinden in de realisatiefase fysieke ingrepen (bouwrijp maken) plaats aan de biotopen in het plangebied. Anderzijds zal in de toekomstige situatie sprake zijn van een mogelijke toename in verstoring.

Realisatiefase

Delen van het plangebied worden bouwrijp gemaakt voor de aanleg van verharding (hellingbaan, parkeerplaatsen, trappen etc.) en steigerconstructies. Tevens wordt het Bastion heringericht.

Gebruiksfase

Naast de fysieke ingrepen zullen watersportactiviteiten en (studenten)feesten leiden tot een toename van verstoringfactoren. Deze activiteiten vormen naar verwachting de grootste verstoringen tijdens de gebruiksfase. Als gevolg van deze activiteiten kunnen de volgende effecten optreden (zie tevens Voortoets; Antea Group, 2017):

- Geluidshinder;
- Verstoring door trilling;
- Verstoring door licht;
- Visuele verstoring;
- Mechanische effecten (golfslag).

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat binnen de invloedssfeer van het plangebied potentieel geschikte biotopen aanwezig zijn voor vogels, vleermuizen, zoogdieren en vissen (zie ook tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Realisatiefase

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

---

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Gebruiksfase

In de toekomstige situatie zullen de activiteiten behorende bij het watersportcentrum ook gedurende het broedseizoen plaatsvinden. De watersportactiviteiten beperken zich tot op het diepere water waardoor geen sprake is van verstoring van nestlocaties. Eventuele (studenten)feesten in de kantines kunnen leiden tot een toename in verstoringfactoren. Als gevolg van de feesten worden geen (potentiële) nestplaatsen direct aangetast, vanwege het uitblijven van fysieke ingrepen zoals kap of sloop. Er zijn twee onderzoeken bekend naar de effecten van feesten (muziekfestivals) op broedvogels. Hieronder zijn de voornaamste conclusies van deze onderzoeken weergegeven:

- Tijdens het muziekfestival Amsterdam Open Air (2 dagen) is geen wezenlijke verstoring van nesten vastgesteld bij broedende vogels op nesten, onder een (piek)geluidsbelasting tot 98 dB(A). De onderzochte vogels verlieten de nesten niet en bleven de jongen voeren. Het betrof hier zowel grotere soorten watervogels (fuut, meerkoet, blauwe reiger) als roofvogels (ransuil) en kleinere zangvogels (merel). Na afloop van het evenement is geen afname van broedgevallen waargenomen (Krijgsveld et al., 2012).
- Bij het festival Hardshock (1 dag) werd geconcludeerd dat geen van de aangetroffen broedvogels op het nest (met of zonder eieren) of met jongen het nest heeft verlaten tijdens een van de festivals. Er zijn dus geen waarnemingen gedaan dat vogels gedurende het festival op het nest een verandering in gedrag vertoonden en verstoord werden of verstoord werden tijdens de opbouw- of de afbouwfase (Oudega et al., 2012).

Naar alle waarschijnlijkheid hebben vogels wel enige hinder ondervonden van de festivals, bijvoorbeeld omdat ze minder voedsel konden verzamelen, of door stress een hogere energie-uitgave hebben gehad. Dit betreft met name de broedgevallen op het festivalterrein en in de directe nabijheid van grote bezoekersstromen of muziekpodia. Van belang in het minimaliseren van effecten wordt de positieve bijdrage van mitigerende maatregelen genoemd. Deze omvatten het beperken van de toegankelijkheid tot groenstroken door publiek, het afschermen van broedgevallen en het richten van verlichting (niet richten op groenstroken) (Krijgsveld et al., 2012). Ook bij het onderzoek door Oudega et al. (2012) is aangegeven dat het treffen van mitigerende maatregelen van belang is.

De feesten binnen het watersportcentrum zullen minder geluid en lichtuitstoot produceren dan bovengenoemde muziekfestival. Effecten op broedvogels als gevolg van deze verstoringfactoren kunnen dan ook uitgesloten worden. Van belang is echter om tijdens de feesten te voorkomen dat omliggende groenstroken (langs de Oosterhoutse plas) worden betreden. Ook wordt aanbevolen geen lampen te richten op deze groenstroken om de mate van verstoring te minimaliseren. Op deze manier kunnen effecten op broedvogels uitgesloten worden.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

In een van de wilgen langs de naastgelegen plas is een nest van de buizerd aanwezig. De plas en omliggende bomen vallen buiten het plangebied. Er is dan ook geen sprake van vernietiging van het nest. In de toekomstige situatie komt de oostelijke hellingbaan op een afstand van circa 50

meter van het nest te liggen. Voor broedende buizerds geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een verstoringafstand van minimaal 75 meter. Voor situaties waar gewenning is opgetreden, zoals bij bestendig gebruik, geldt een minimale verstoringafstand van 50 meter (BIJ12, 2017e).

In de huidige situatie is in het plangebied reeds sprake van een beperkte mate van verstoring; over het onverharde pad komen sporadisch wandelaars voorbij en boven op de Oudedijk rijden in lage frequentie fietsers en auto's. Daarnaast zijn in afgelopen jaren veel versturende werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de realisatie van de nevengeul. Dit geeft aan dat de aanwezige buizerds naar verwachting zijn gewend aan verstoring.

Als gevolg van het gebruik van de oostelijke hellingbaan zal sprake zijn van een toename in verstoring ten opzichte van de huidige situatie. Naar verwachting zal de toename in verstoring beperkt zijn aangezien het te water laten van vaartuigen niet gepaard gaat met een hoge geluidsproductie. De oostelijke hellingbaan komt op een afstand te liggen die ongeveer gelijk is aan de minimale verstoringafstand van de buizerd in een situatie met gewenning; 50 meter. Aangezien in het verleden een hoge mate van verstoring heeft plaatsgevonden zal de toename in verstoring als gevolg van het gebruik van de hellingbaan naar verwachting niet leiden tot verstoring met als gevolg verlies van het nest.

Daarnaast zijn rondom de plas meerdere geschikte (oude) bomen aanwezig die een geschikte nestlocatie vormen voor de buizerd. De buizerd is een algemeen voorkomende roofvogel die vaak meerdere nesten in zijn territorium heeft en in staat is zelfstandig een nest te bouwen (BIJ12, 2017e). De plas met omliggende bomen kan dus in de toekomstige situatie blijven functioneren als nestlocatie.

Daarnaast kan ook tijdens de realisatiefase sprake zijn van verstoring van broedende buizerds. Deze verstoring kan voorkomen worden door de werkzaamheden niet uit te voeren gedurende het broedseizoen of terwijl het nest in gebruik is. Met deze maatregel is geen sprake van een overtreding van de Wnb.

Resumerend: de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van de buizerd op een afstand van circa 50 meter ten oosten van de hellingbaan vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plangebied. Voorwaarde is ook dat tijdens de realisatiefase niet gewerkt wordt binnen een afstand van minder dan 75 meter van een buizerdnest dat in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren – vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. De bomen rondom de naastgelegen kolk bieden geschikte verblijfplaatsen, de Spiegelwaal vormt een geschikte vliegroute. Tevens vormt het plangebied geschikt foeragegebied.

Verblijfplaatsen

De bomen rondom de naastgelegen kolk bieden in potentie geschikte verblijfplaatsen. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling wordt langs de oever een (verlichte) steiger en roeivlot gerealiseerd. De verlichting zal zich beperken tot laat in de avond en / of vroeg in de ochtend. Op basis van de beperkte verlichting in combinatie met de afstand (minimaal 50 meter) tot de kolk kunnen effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten worden.

Foerageergebied

Het plangebied vormt gezien de geringe (natuurlijke) omvang, het monotone karakter en de afwezigheid van unieke groene/natuurlijke elementen ten opzichte van de omgeving, naar verwachting geen essentieel foerageergebied (d.w.z. van essentieel belang voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen in de omgeving). In de omgeving is voldoende en alternatief foerageergebied aanwezig.

Vliegroute

De Spiegelwaal functioneert mogelijk als vliegroute voor vleermuizen. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling wordt langs de oever een (verlichte) steiger en roeivlot gerealiseerd. De verlichting zal zich beperken tot laat in de avond en / of vroeg in de ochtend. Het plangebied bevindt zich in een vrij verlichte omgeving als gevolg van de ligging tussen Nijmegen en Lent en als gevolg van verlichting van de Waalbrug. Een toename in verlichting zal slechts beperkt leiden tot aanvullende verstoring. Daarnaast blijft de rest van de Spiegelwaal en Waal geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Er zal daarom in de toekomstige situatie een vliegroute aanwezig blijven. Effecten op essentiële vliegroutes kunnen worden uitgesloten.

Resumerend: De (potentiële) functies van het plangebied voor vleermuizen vormen geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

5.2.3 Zoogdieren – bever

De bever staat vermeld op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en valt daarmee onder het beschermingsregime van artikel 3.5. van de Wnb. Naar verwachting maakt de bever gebruik van de naastgelegen kolk en bijbehorende vegetatie als foerageergebied. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling vinden geen ingrepen plaats aan de kolk. Het foerageergebied blijft dus behouden. De bever foerageert voornamelijk in het donker. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling wordt langs de oever een (verlichte) steiger en roeivlot gerealiseerd. De verlichting zal zich beperken tot laat in de avond en / of vroeg in de ochtend. Op basis van de beperkte verlichting in combinatie met de afstand (minimaal 50 meter) tot de kolk kunnen effecten op het foerageergebied van de bever uitgesloten worden.

5.2.4 Vissen

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek blijkt dat het voorkomen van de houting in de Spiegelwaal niet uitgesloten kan worden. De houting valt onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de aanleg van een steigerconstructie. De aanleg van deze steiger leidt niet tot een wezenlijke aantasting van potentieel leefgebied van de soort. De soort is mobiel en kan weggkomen van eventuele werkzaamheden in het water. Effecten op de houting (of overige beschermde vissen) kunnen worden uitgesloten.

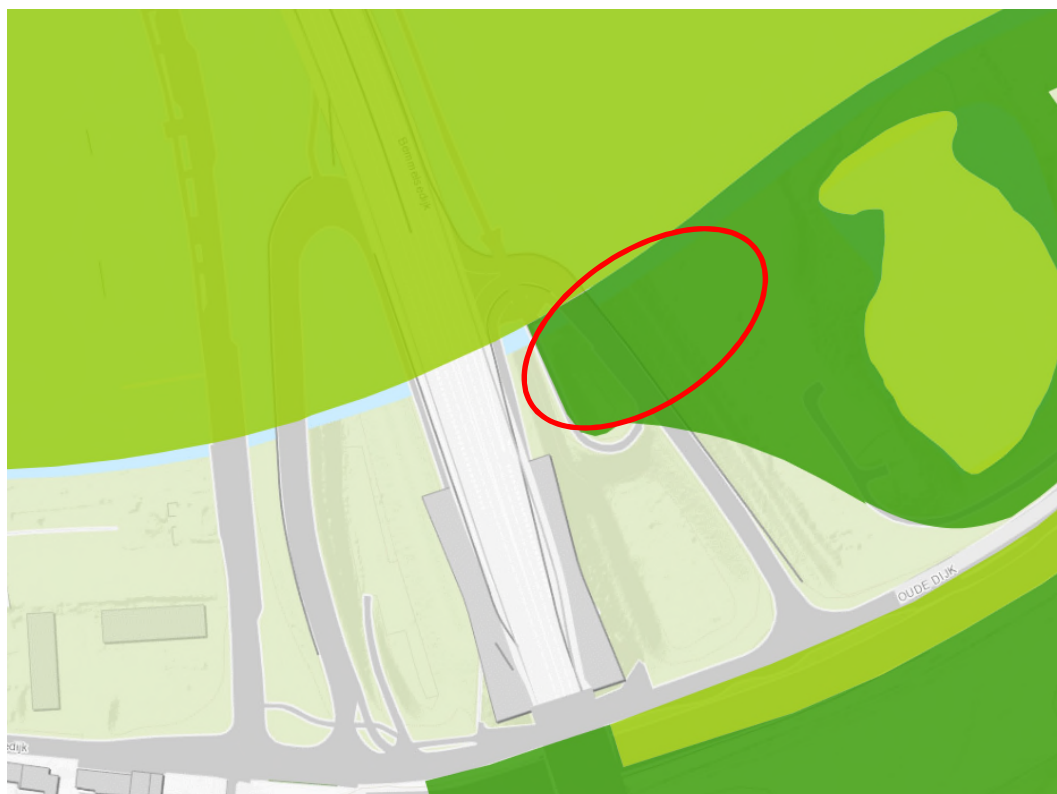
5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op het Gelders natuurnetwerk (GNN)

Voor wat betreft het GNN is enkel bij directe effecten sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Op basis van het vigerende bestemmingsplan en de interactieve kaart 'Kernkwaliteiten GNN en GO' blijkt dat het plangebied ten oosten van de Waalbrug deels overlapt met het GNN (zie figuur 5.1). Aangezien in het kader van de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie een hellingbaan gerealiseerd wordt is sprake van ruimtebeslag binnen het GNN.

Onbekend is voor welk natuurbeheertype de locatie is aangewezen. In het Natuurbeheerplan lijkt geen natuurbeheertype aangewezen. In de huidige situatie is tevens geen duidelijk natuurbeheertype aanwezig. Het lokale biotoop wordt gevormd door een kruidenrijke pioniersvegetatie. Aangezien sprake is van ruimtebeslag kunnen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN kunnen niet worden uitgesloten. Geadviseerd wordt om het voornemen te optimaliseren zodat ruimtebeslag voorkomen dan wel geminimaliseerd word.

Indien ruimtebeslag niet voorkomen kan worden, en dus sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN dient een compensatieplan opgesteld te worden om de verloren waarden, met een eventuele toeslag, te compenseren. Om dit spoor te doorlopen dient een 'nee-tenzij' afweging gemaakt worden. Hierin moet onder andere gemotiveerd worden dat geen andere alternatieven bestaan (of dit mogelijk is, is vooralsnog niet bekend). Indien na optimalisering alsnog sprake is van ruimtebeslag wordt geadviseerd het voornemen voor te leggen bij het bevoegd gezag, de Provincie Gelderland

Figuur 5.1. Detailopname van Interactieve kaart 'Kernkwaliteiten GNN en GO' met daarin de globale locatie van het ruimtebeslag (rood omrand). Donker groen: GNN. Licht groen: GO.

6 Bronnen

Antea Group, 2017. Watersportcentrum Spiegelwaal, Voortoets Natura 2000. Definitief, 8 juni 2017.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gierzwaluw Apus apus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Huismus Passer domesticus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Bever Castor fiber. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument Das Meles meles. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017e. Kennisdocument Buizerd Buteo buteo. Versie 1.0, juli 2017.

Krijgsveld K.L., R.J. Jonkvorst F. van der Vliet, 2012. Effecten van dancefestival Amsterdam OpenAir op broedvogels. Rapportnr. 12-115. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Oudega, H., Jeurinks, N., & Bouman, H., 2012. Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance. Projectnummer 1207738. Tauw, Deventer.

Overig:

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Natuurtoets
Watersportcentrum Spiegelwaal
projectnummer 0416921.00
20 juli 2017 revisie 00
Gemeente Nijmegen

Bijlage

Bijlage I: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker	wolf	
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblauwtje		gewone grootovleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootovleermuis
zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus		
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis		
Nachtvlinders	tennisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bulrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend,
	kruiwend moerasscherm		spitsdolfijn van gray
	zomerschroeforchis		witte dolfijn

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren	Waterspitsmuis Wezel** Wild zwijn Woelrat*	Donker pimperlblauwtje Duinparelmoervlinder Gentiaanblauwtje Grote parelmoervlinder Grote vos Grote vuurvlinder Grote weerschijnvlinder Iepenpage Kleine heivlinder Kleine ijsvogelvlinder Kommavlinder Pimperlblauwtje Vinpootsalamander Sleedoorpage Spiegeldikkopje Veenbesblauwtje Veenbesparelmoervlinder Veenhooibeestje Veldparelmoervlinder Zilveren maan
Aardmuis* Boommarter Bosmuis* Bunzing** Damhert Das Dwergmuis* Dwergspitsmuis* Edelhert Eekhoorn Egel* Eikelmuis Gewone bosspitsmuis* Gewone zeehond Grote bosmuis Grijze zeehond Haas* Hermelijn** Huisspitsmuis* Konijn* Molmuis Ondergrondse woelmuis* Ree* Rosse woelmuis* Steenmarter Tweekleurige bosspitsmuis* Veldmuis* Veldspitsmuis Vos*	Amfibieën Alpenwatersalamander Bruine kikker* Gewone pad* Kleine watersalamander* Meerkikker* Middelste groene kikker* Vinpootsalamander Vuursalamander	Libellen Beekkrombout Bosbeekjuffer Donkere waterjuffer Gevlekte glanslibel Gewone bronlibel Hoogveenglanslibel Kempense heidelibel Speerwaterjuffer
	Reptielen Adder Hazelworm Levendbarende hagedis	Kevers Vliegend hert
	Ringslang	
	Vissen Beekdonderpad Beekprik Elrits Europese rivierkreeft Gestippelde alver Grote modderkruiper Kwabaal	
	Dagvlinders Aardbeivlinder Bosparelmoervlinder Bruin dikkopje Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten	Groene nachtorchis Groensteel Groot spiegelklokje Grote bosaardbei Grote leeuwenklauw Honingorchis Kalkboterbloem Kalketrip Karthuizeranjer Karwijselie Kleine ereprijs Kleine Schorseneer Kleine wolfsmelk Kluwenklokje Knollathyrus Knolspirea Korensla Kranskarwij Kruiptijm Lange zonnedaauw Liggende ereprijs Moerasgamander Muurbloem Naakte lathyrus Naaldenkervel Pijlscheefkalk	Roggelelie Rood peperboompje Rozenkransje Ruw parelzaad Scherpkruid Schubvaren Schubzegge Smalle raai Spits havikskruid Steenbraam Stijve wolfsmelk Stofzaad Tengere distel Tengere veldmuur Trosgamander Veenbloembies Vliegenorchis Vroege ereprijs Wilde averuit Wilde ridderspoor Wilde weit Wolfskers Zandwolfsmelk Zinkviooltje Zweedse kornoelje
Akkerboterbloem Akkerdoornzaad Akkerogentroost Beklierde ogentroost Berggamander Bergnachtorchis Blaasvaren Blauw guichelheil Bokkenorchis Bosboterbloem Bosdravik Brave hendrik Brede wolfsmelk Breed wollegras Bruinrode wespenorchis Dennenorchis Dreps Echte gamander Franjementiaan Geelgroene wespenorchis Geplooid vrouwenmantel Getande veldsla Gevlekt zonneroosje Glad biggenkruid Gladde zegge		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g	

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

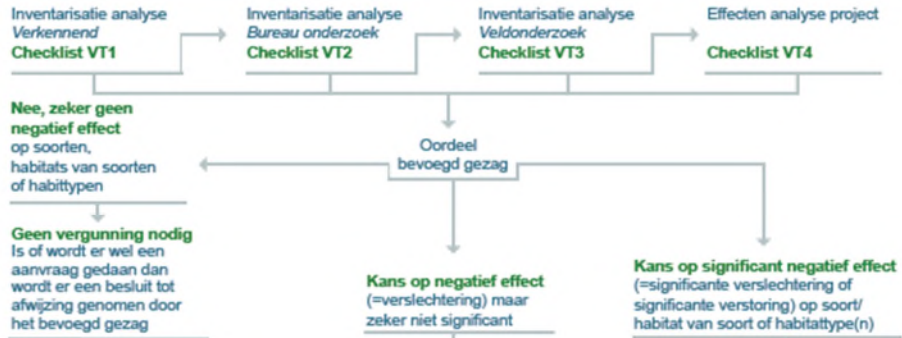
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermd gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

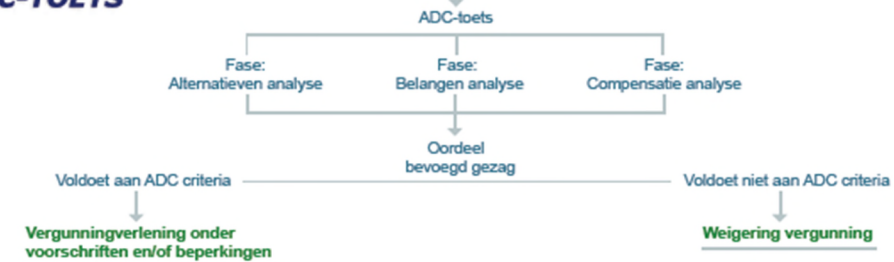
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.